

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice števil. 15. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inserati: Štatisopna petiti-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju dajo se popust. — Velja za Ljubljano v upravnishvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 60 kr., na mesec 60 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 6 gld., za četrt leta 2 gld. 60 kr. in za jeden mesec 86 kr.

Štev. 83.

V Ljubljani v torek, 14. aprila 1885.

Tečaj II.

Radikalna stranka med avstrijskimi Nemci.

Z Dunaja 10. aprila.

Čudni svetniki pač, gospodje radikalci med avstrijskimi Nemci, in prijatelj neprostopoljne komike mora se srčno zabavati, ako si ogleda pustne burke, katere se sedaj uganjajo na severnem Českem, tam kjer silni Knotz nabira in vežba svoje mirmidonce, obdan od blestečega generalnega štaba sličnih mu junakov. To vam je bila narodna slavnost, ko sta Knotz in vredni njegov sodrug dr. Polak, vsa vzpehana po državnoborskih težavah, toda ovenčana z govorniškimi lavorikami vrnila se k domačim penatom! Vse je bilo na nogah, zastave vihrale so raz praznično okinčanih hiš, društva in deputacije so se kar trle na kolodvoru, malo je manjkalo, in razgreti občudovalci slavnega tribuna so ulomili v cerkvene stolpe, da bi s svečanin zvonjenjem pozdravljali prihod visokega gosta. Francoski pregovor, da je „od vzvišenega do smešnega le en korak“, ni se mogel bolj drastično ilustrovati. Kajti nikdo ne čisla više pojave pristnega narodnega mnjenja nego mi. Ali če se z enakimi ovacijami proslavlja politik in poslanec Knotz — ove baže, če se lavorov venec potisne na tako čelo, — potem smatramo to kot navadno in neokusno pustno šalo in ves respekt nam zgine pred stranko, katera s svojo ljubavijo diči jednake možake!

Kedo namreč jeta dr. Knotz, kateri je danes uže po polnem v kot potisnil stare, izkušene in zares duhovite voditelje nemško-liberalne opozicije? Govoril sem te dni s prijateljem, dunajskim odvetnikom in jako energičnim Nemcem, kateri se mi je v obraz smejal, ko se je razgovor zasukal na toliko proslavljeno Knotzovo osebo. On

ga osebno dobro pozna ter je uže večkrat imel priliko, z njim vkup zagovarjati zatožence pri sodnijskih obravnavah v Česki Lipi ter drugih okrožnih sodiščih. Sodba njegova o tej novi zvezdi repatici na nemškem obnebbi glasila se je naravnost, da je Knotz čisto navaden kričač, sila površen in plitev pravnik, brez strokovnjaškega znanja, brez globokejšje izobraženosti. Jedina lastnost, s katero se odlikuje, je, da mu jezik precej gladko teče ter da zamore, ako treba, dve uri govoriti o čisto neznatnem predmetu, ne da bi povedal niti trohice pomenljivega navzlic dolgemu klobuštranju. Njegovi govori so do pičice taki, kakor jih govore nemški burši pri kaki „Bierpauke“, in baš na isti način se je tudi ustil in drl v državni zbornici. In glej, Nemci, kateri se ponašajo z Herbsti in Plenerji, s Sturm in Suessi, isti Nemci ali vsaj njih izdaten del, pustili so na cedilu svoje dosedanje korifeje, in kakor židje pod skalnatim Sinajem okolo zatega teleta, tako sedaj plešejo in skačejo krog novega svojega malika, dr. Knotza!

Da bi mi pripadali tej stranki, sram bi nas bilo, upram sram te neprebavljive in nerazumljive narodne zmote. Ali stvar ima vendar navzlic vsej svoji komiki svojo resno stran, in sicer v dvojnem oziru. Prvič so ti nemški radikalci, kakor njih bratje povsod drugod, jako nestrpni v svojih nazorih. Karakteristična lastnost vseh teh vrtoglavih politikov obstoji v tem, da slehernemu, kateri za njimi stopinj ne pobira, kateri ima svoje samostojno prepričanje ter po lastni poti koraka, takoj očitajo — umazane razloge, podmitljivost, izdajalstvo itd. Levičarji imajo malo tako poštenih možakov v svoji sredini, nego je stari Wolfrum. Jeden največjih veleobrtnikov na Českem pridobil si je svoje imetje z neumorno delavnostjo in spekulac-

tivnim duhom, pričenski kot priprosti delavec; on je tedaj „selfmade man“ v pravem pomenu besede. V finančnih vprašanjih bil je ta po vsem praktični mož priznana avtoriteta, in govori njegovi zlasti v budgetni debati odlikovali so se po svoji stvarni vsebini in trezni, jasni obliki. Ni čuda, da se izkušeni ta poslanec ni mogel sprizniti z Herbstovim predlogom gledé Severne železnice, gotovo radi tega ne, ker se mu je sedanja pogodba bolj ugodna videla za državno blagajnico nego poddržavljenje te proge. Ali mož ni računal z brezobzirnostjo svoje stranke. Vprašanje bilo je pač le gospodarstvenega, nikakor ne političnega značaja, katerega so mu še le kasneje hoteli imputirati, a vendar zljubilo se je nekemu občinskemu zastopu Wolfrumovega volilnega okraja, za mnogoletni trud zastopnika plačati s fulminantno — nezaupnico! To so posledice radikalnega hujskanja, in ni dvojbe, da bode Wolfrum razumel ta migljaj s kolom ter svoj sedež radovoljno prepustil nasledniku, kojega bode narekala Knotzova koterija. Kam so zabredli Nemci, kako spoštovanje imajo oni še do možatega prepričanja svojih poslancev, katero mora vendar prvi pogoj biti vsaki vspešni javni delavnosti!

Ali še v drugem oziru so zagazili nemški radikalci. Bati se je bilo nemško-liberalne opozicije, jako nevarna je nam bila, dokler je svojo nagoto skrivala s širokim plaščem državnih interesov. „Ustavoverna stranka“, tako se je glasil ponosni njen naslov, in polnodoneča ta beseda zapeljala je marsikaterega Nenemca, da se je pridružil tej parlamentarni frakciji. Saj so še v zadnjem sasedanji imeli v svoji sredini Italijane iz južne Tirolske, Maloruse in zastopnike dalmatinskih Srbov! Eden levičarskih kolovodij, znani Tomaščuk, obstal je celo v nekem javnem govoru

Listek.

Nedolžno veselje.

Bolj srečnega zakona, kot je bil Martinov, živa duša ni imela. Njegova žena je bila angeljsko bitje v človeški podobi, Martin pa zadovoljen mali uradnik, ki se je poleg vrlega in razumnega gospodinjstva svoje lepše polovice jako dobro počutil; da, modra ženka je pri krajcarjih znala tako štediti, da je ob nedeljih Martinu steklenico finega vina na mizo postavila in pri črni kavi po kosilu še celo s havano-vržinijo postregla. Kako je vendar dobro, da je človek oženjen, mislil si je ob takih priložnostih Martin, posebno moram pa Boga zahvaliti, da si nisem svoje ženice med spridenimi mestnimi gospicami izbral, temveč sem šel tje kaj po njo, kamor kužni duh še ni segel — na kmete.

Julija Martinova Vam ni bila le uzor ženske lepote, temveč bila je tudi prvotna podoba ženske ljubezni. Rada ga je imela tistega Martina in igrala sta se „od zore do mraka, od mraka do dne!“ Kdo bi ji bil torej zameril, če je živahna Julija flegmatičnega Martina naganjala, da naj jo

vender v gledišče pelje, kjer ji drage prijateljice in omožene sestričine lože na razpolaganje ponujajo.

„Bog obvaruj“, si misli Martin, „da bi se jaz v gledališče v nevarnost podajal! za nobeno ceno ne! Le pojdi, jaz ostanem doma. Če uže moraš ondi biti, zgovori se s kako prijateljico, da te s sabo vzame.“

Juliji se ni prav umestno zdelo, da bi sama pa gledališčih hodila — brez moškega varstva. Strast njena premagala je kmalu vsakojake pomislke in njene sestričine prišle so po njo, kar je Martinu ljubo bilo.

V gledališču človek se vé da ne more kot štor sedeti, posebno uže ne, če so vseh oči vanj obrnjene in pa lepo se je pripraviti treba, da ni, kakor bi bil ravno kar ciganom ušel.

Mlada Julija hotela je, kakor vsaka mlada ženska, lesketati se med lepoticami; zato je jela vsake vrste nedolžno šaro, le da se je svetila, ná-se natikati. V ušesih utrinjali so se ji Strasovi demanti, da so kar ogenj dajali, okolo vratu se ji je pa dvojna vrsta biserov — ponarejenih kaj

pak, vila in je njegovi lični podobi dajala to, kar daje lepemu čevlju lik in krtača.

Martin je kislega obraza in temnega očesa vse te šušmarije gledal. „Ljuba moja,“ rekel je, „tu pa tam, če človek nima premoženja, nikjer ni pisano, da bi se moral s takimi rečmi odlikovati. Daj, daj in odloži tisto ponarejeno lepoticje. Sama na sebi si zadosti lepa v svoji mladosti in ti tega vraga, ki je ponarejen od konca do kraja, prav nič treba ni. Dostojne gospe se morajo takemu talmikrasotičju izogibati.“

Ali je uže križ, da mlade gospe za take zlate nauke nimajo najmanjšega razuma. Julija se je na vse take pouke jako sladko smejala in je še večkrat svitle zapestnice, utrinjajoče se kamne, bisernice, in drugo tako robo domu prinesla.

Če je Martin godrnjal, da je to potrata, planila mu je okolu vratu, očitala mu je, da je sitnež, ki jej še tako nedolžnega veselja ne privošči in če jo ima rad, naj se zaradi takih malenkosti ne prepira z njo, ker je njeno srce na nje navezano.

Mraz je bilo nekaj predpustom, da je vse škripalo; Julija se je v operi prehladila. Z hudim

ta znameniti faktum, da je i njega rodila slovanska mater ter da se tudi on prišteva rusinskemu plemenu. Ugovarjali so avtonomistični večini vedno s stališča ob čedržavnih koristih, in ta fikcija bila jim je dolgo časa močna zaslomba. Ali v istem hipu, v katerem prodere Knotzov program — in uže dandanes je skoro gotovo, da bode novo nemško-liberalno blagovestje precej učencev imelo v bodočem državnem zboru — v istem hipu odpade levičarjem krinka in nasproti nam bode zevala v vsej svoji pretiranosti, brez vsakega avstro-patrijotičnega lišpa — nemško-narodna ideja!

To pa so duševni krogi, s kojimi nobeden avstrijski državnik se sprijazniti ne more. Stranka, katera na svojo zastavo napiše jednostransko gaslo svoje narodnosti, Avstrije vladati ne more. Le mnogo nemško-radikalnih neophytov v državno zbornico, le mnogo Knotzovih posnemovalcev, in zadnja nada bode levičarjem splavala po vodi. Takim elementom se državno krmilo v mnogojezični Avstriji izročiti ne more, in če se velikanske nerodnosti ne zgodé z naše strani, bode nemško-liberalna stranka dolgo še se potila in solze pretakala v vicah neuspešne opozicije!

Iz Ogerske.

P. C. — Kaže se, da bodo spremembe, katere je zbornica magnatov napravila na postavnem načrtu o preustroju górenje zbornice, še v teku tega tedna razpravljale se v poslanski zbornici ter se nespremenjene vzprejele, tako da bode preustrojba zadobila v jeseni moč. Pri razpravi v poslanski zbornici se najbrže ne bode razvila debata, ker vladna stranka vzprejme sklenen kompromis jedino le v interesu, da pride v veljavo zakon. Kar se tiče opozicije, se pač ne more potegovati za prvotni postavni načrt, katerega je tako hudo napadala, in tudi na spremembah predloge more komaj kaj neugodnega biti, ker je ravno opozicija zahtevala, naj se zmanjša število imenovanih članov ter se odstrani zastopstvo židovskega veroizpovedanja v górenji zbornici.

Preložitev carinske novele pripravlja opoziciji tudi zadrege. Njeno postopanje v tej zadevi je protislovno. V tem, ko je začetkom pritoževala se proti bremenom, katera nastanejo iz carinske novele, jej zdaj zopet ni po volji, da je vlada odstavila carinsko predlogo z dnevnega reda. Ob tej priliki bodi omenjeno, da se poročilo listov, da se je avstrijska vlada pri ministerski konferenci o carinski noveli izrekla za uporabo znanega § 14. ustave, ne strinja z istinitostjo. Ko se je pri omenjenih posvetovanjih pri teoretični razpravi raznih eventualnosti govorilo tudi o možnosti označenega izogiba, bila je ravno avstrijska vlada, katera je izrazila pomisleke proti § 14. In ogerska vlada

kašljem je vsa razgreta domu prišla. V posteljo je morala, iz katere se je v večnost preselila.

Kje je peró, ki bi popisala žalost in skrb zapuščenega Martina. Kakor zgubljen potikal se je po ulicah, pa jokalo je. Res je šel tudi sedaj vsak dan po svojem opravku, življenje se mu je jelo pa nezmerno studiti.

Od kar mu je Julija umrla, jela ga je zopet usoda preganjati, kajti on kar ni znal, pa ni znal s skromnimi svojimi dohodki tako dobro gospodariti, kakor je to njegova ranjca umela. Kako se mu je tožilo po izbornih vinih, katere je poprej ob nedeljah in praznikih pri kosilu pil, in pa po dobri jedi, ki jima je ostajala. Ni mu bilo drugače mogoče, kot da je nekaj dolga narediti moral; saj sta ga tudi bolezen in pogreb mnogo stala.

Od sedaj je šlo pa z Martinom po bliskovo navzdol. Dolga je bilo od dné do dné več. Da bi si opomogel prijel se je igre. Toda tudi tukaj mu je bila smola mileja od sreče. Vse je šlo. Nekega dné taval je brez okroglega v žepu po mestu in je vse svoje misli na to koncentriral, kje in kako bi se zopet enkrat od sitega najedel. Težko se mu je bilo ločiti od svojih reči, ki so ga na ljubljeno Julijo, katere tako bridko pogreša, tako živo

priznala je to opravičeno mišljenje. V poslanski zbornici bode Tisza odgovoril na pred kratkim stavljeno interpelacijo o carinskih retorzijah ter ob tej priliki razvijal razloge, zakaj zdaj vlada ne želi razprave o carinski noveli.

Grof Apponyi je nameraval, gospoda Tisza gledé na izjave kneza Bismarcka interpelovati, katere je izrekel o eventualnem ožjem združenju gospodarstvenih razmer med Nemčijo in Avstro-Ogersko. Grof Apponyi je vendar opustil to interpelacijo ter stavil o tem predmetu samo vprašanje v gospodarskem odseku. Gospod Tisza je razložil, da grof Apponyi ni razumil izjave kneza Bismarcka. Nemški državni kancelar ni, ko je kazal na ovire, katere se stavijo na pot tej ideji, v prvi vrsti imel v mislih ovire, katere bi se izvedenju črteža eventualno v Avstro-Ogerski nasproti stavile, marveč naglašal one ovire, katere bi bilo v Nemčiji sami prestat. Vsekako se ne more odrekati, da bi oni črtež tudi v Avstro-Ogerski zadel na ovire. Vprašanje grofa Apponya in odgovor ministerskega predsednika bila sta na dve strani znamenita. Gledé prvega se je pokazalo, da se zdaj on, kateri je bil več let najhujši sovražnik varstvenih carin, poganja srednje-evropsko carinsko unijo. V odgovoru ministerskega predsednika pa je važno, da se njemu povišanje carin zdi le potreba, in da bi nasproti prekomorski konkurenci ne bil sovražen ideji srednje-evropske carinske unije, če bi bila združljiva s politično samosvojnostjo dežele. Vsekako pa je Tisza omenjal, da bi ta črtež v Italiji in Franciji, gledé prometnih zvez teh dežel z Ameriko, zadel še ob večje ovire nego v Nemčiji in Avstro-Ogerski.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Gospodska zbornica dovršila bode koncem tega tedna svoja dela, koncem prihodnjega tedna pa se bode najbrže zaključil državni zbor. Dan še vedno ni po polnem gotov, ker je zavisen od tega, kedar da bode z vsemi predmeti gotova gospodska zbornica, ker je vendar le možno, da se nekoliko zakasni.

Od vseh krajev poroča se uže o volilnem gibanju. Skoro vsi listi obračajo se uže več ali manj do svojih somišljenikov, naj prično delati za volitve. Posebno živahno so se pričeli gibati primorski Slovenci; sklicujejo volilne tabore, kateri imajo skrbeti za to, da se narodu ne usilijo laški kandidatje.

Zakon o uravnavi Savinje od Mozirja do Celja, kakor ga je sklenil štajerski deželni zbor, zadobil je Najvišje potrjenje.

Kdo bode zasel praški škofovski stol za umršim Schwarzenbergom, še vedno ni določeno; večina listov se vendar izreka za Schönborna.

spominale in vendar moral je zdaj to, zdaj ono prodati. Šment, kar mu v glavo padejo Strasovi briljanti, ki jih je njegova žena v ušesih nosila. Okvir zdel se mu je vsled svoje lepote vsaj nekaj goldinarjev vreden in te je hotel prodati. Z olajšanim srcem šel je domov ponje; ne da bi se bil poprej domislil, da se ponarejeni kameni ne nosijo k juvelirju, stopi z njimi v prvo in ob enem najbolj elegantno tako prodajalnico.

„Ali bi smel vprašati po vrednosti teh le uhančkov?“ pravi Martin z boječim glasom svoje blago zlatarju moleč.

Zlatar je nezaupljivo motril moža v tolišni zadregi pred njim stoječega, potem ogleda krasotičje, ga pretehta in pravi, da je med brati 1000 goldinarjev vreden. „Tako bi ga kupil, če mi poveste, od kod ga imate.“ Martinu je, kakor bi se mu sanjalo. Obraz se mu zgubanči najprej kakor kedar kaj ne verjamemo, potem pa so mu gube prešle v strahoten izraz, ki se mu je po celem obrazu razlil.

„Gospod, motite se, kameni so ponarejeni,“ rekel je zlatarju z veliko težavo.

Zlatar se je nasmehnil, češ, ti bi mene učil? ter še enkrat pravi, da so kameni pravi žlahtni

Ta izvolitev bi se gotovo radostno pozdravljala v českich krogih.

O volitvah na Koroškem piše „Mir“: „Tri lepe in velike doline: podjunska, rožna in labudska, so pokazale že pri lanskich volitvah, da nočejo več liberalcem delati tlake. Zdaj se giblje pa tudi že na Zili in v celovski okolici. Zato, ljubi Slovenci, če hočete, da se povrne v našo deželo stara poštenost, stara pobožnost, stara bratovska ljubezen in staro pošteno veselje, potem morate trdno stati na naši strani, liberalcem dati slovó, voliti pa prave, poštene, krščanske možé za svoje poslance.“ Na drugem mestu pa piše ta list o kanalski dolini: „Liberalci se že zdaj pripravljajo na volitve in mislijo, da bodo tudi letos zmagali po celem Koroškem. Slovenci se pa tudi zbujajo. Za poslanca Wrana mi Kanalčani ne maramo, saj nismo še nič slišali, da bi bil za nas kaj storil ali govoril. Nemški liberalci pa se potegujejo za njega; saj jih uboga v vseh rečeh. Mi Slovenci ne bomo volili nemškega liberalca, ampak takega moža, ki se bo poganjal za sveto vero, za slovenske pravice in za ubozega kmeta. Rožani in Kanalčani bomo stopili pod slovensko zastavo; da bi le tudi Zilani potegnili z nami, potem je zmaga v Beljaku naša.“

Tuje dežele.

Iz Berolina se poroča, da je zakon o subvenciji nemških parobrodskih črt stopil v moč dné 6. t. m. S tem zakonom se državni kancelar pooblašča, da sme dovoliti za naravnost iz Nemčije izhajajoče glavne črte dovoliti subvencije na leto največ 4 milijone mark, za stransko črto Trst-Brindizi-Aleksandrija pa 400 000 mark iz državnega denarja. Glavne črte, kakor tudi črta Trst, se smejo oddati samo nemškim podjetnikom. Pogodbe o glavnih črtah se morajo predložiti zveznemu svetu v potrditev. Odločitev o tržaški črti ima državni kancelar sam.

„Temps“ prinaša članek o konfliktu med Rusijo in Angleško ter s toplimi besedami priporoča, naj bi med njima posredoval knez Bismarck. Vojska med tako močnima državama, kakor je Angleška in Rusija, da bi imela žalostne posledice, treba torej skrbeti, da se zopet doseže sporazum. „Knez Bismarck je postal razsodnik Evrope ali pa mu le še malo manjka do tega in kako bi se mogel braniti, da ne porabi svojega velikega vpliva, če gre za to, da se prepreči vojna, katera bi se pričela v Afganistanu ter bi se razširila v Evropo ter interesovala države, katere so zdaj daleč proč od angleško-ruskega konflikta.“ Kakor pa se poroča iz dobro poučenih krogov, se do zdaj Bismarck o tej zadevi še ni izrazil.

Dopisnik „Standardov“ brzojavlja o miru med Kitajsko in Francosko: „Razglas, s katerim se naznanja konec vojske med Kitajsko in Francosko, izdal se je v Pekingu. Cesar naznanja v njem na-

kameni, kajti le predobro jih pozna, ker so se pod njegovim vodstvom vkovali v te-le uhane.

Martinu je bil med tem obraz smrt nobled postal, duša mu je pa trepetala v životu. Jecljaje je povedal zlatarju svoj stan in svoje imé. „Je vse prav“, pravi zlatar, ki je od minute do minute bolj uljuden postal. „Vaša gospa ima še marsikaj lepega iz moje prodajalnice. Prav dobro se spominam, da sem v stanovanje, kakor ste mi opisali, poslal tudi bisernico, jako dragoceno, kakor tudi še marsikaj drugega velike vrednosti.“

Trgovski pomočnik, ki je vso komedijo do sedaj le od strani poslušal, hitel je venkaj v delavnico, kjer je svojim tovarišem pripovedoval jako pikantno zgodnico iz zakonskega življenja o goljufanem možu, v kateri je imel povsod znani bankir S... ulogo Jupiterja, gospa Julija Martinova pa Danajino.

Martinu se je pred očmi stemnilo, da je omahnil. Vsmiljeni zlatar je vse takoj razumel. Poslal je po voznika, ki je Martina domu peljal.

Drugo jutro dobil je zlatar, ki je bil ob enem predsednik društva za podporo ubogih, zveženj z naslednjim pismom:

„Agence Havas“ poroča o glavnih točkah mirovne pogodbe s **Kitajsko**. Ko se razglasi cesarski odlok, naj se izvede tientsinska pogodba ter da zapustijo vojaki Tonking, se ustavijo blokade na Formozi in Pakoju. Koj ko se umaknejo Kitajci, podá se Patenotre v Tientsin ali Peking, da se razgovarja o mirovnih določbah, o trgovinski pogodbi in o času, kedaj se ima zapustiti Formoza. Ko se podpiše mir, pokliče Francija mornarico nazaj in Kitajska zopet odpre pristanišča francoski trgovini.

Srednje-azijsko vprašanje je zmerom jednako zamotano; kar se čuje, so vse le maloverjetne kombinacije. „Standard“ je poročal, da se Rusi pomikajo dalje ob „bregu Murghaba“; to poročilo ni po polnem verjetno, sicer je pa tudi kraj s tem izrazom kaj občno zaznamovan. Angleško časopistvo ni prav zadovoljno s poročilom Komarova, in v vseh izreka se nekaka bojazen in sumnja proti Rusiji. Nekoliko bolj tolažilno je poročilo v „Daily News“, katere pravijo, da vlada od četrтка ni dobila nobenega poročila iz Petrograda, da torej ni nikakega povoda misliti, da je situacija postala ozbilnejša. Angleska vojna se pridno obo-rožuje, kar se vé da zahteva resnost položaja, vendar pa iz tega še nikakor ni treba sklepati na vojno.

Dopisi.

„Spoštovani gospod!

Z odličnim spoštovanjem F. Martin.“

se je poziv na gorenjske može, podpisal ga je g. Josip Košir, župan v Naklem, g. L. Jošt, občinski svetovalec v Naklem in g. Fran Pavlin, izprašani tehnik v Podbrezji. Pred kratkim, na cvetno nedeljo, bil je sklican shod, da se posvetuje, bi li bilo dobro ustanoviti posojilnico, kako in kje. Shod bil je sklican v Podbrezje, udeležilo se ga je nad 40 mož.

Na predlog g. J. Travnja, učitelja v Naklem, sestavil se je odbor iz 15 mož, kateri imajo nalogo, sestaviti pravila za bodočo posojilnico; pri sestavi teh pravil pa se imajo ozirati posebno na gorenjske odnošaje.

Nova posojilnica se bode imenovala: „Prva gorenjska kmetska posojilnica v nakelski županiji s sedežem v Podbrezji. Poroštvo bode omejeno, delnice prve vrste po 50 gld., druge vrste po 10 gld.

Izbral se je ožji odbor, sestoječ iz pet mož, na čelu jim g. A. Zarnik, župnik v Naklem, kateri ima skrbeti za to, da se pravila kolikor možno kmalu predložijo visoki vladi v potrjenje.

Tako storila je Gorenjska zopet korak dalje. Iz vsega srca želimo, da bi bodoča posojilnica blagonosno se razširjala za vse Gorenjsko!

— (Roparsk umor v Pešti.) Iz Pešte se zadnji čas množé poročila o roparskih umorih. Tako se ravnokar zopet poroča, da je bil umorjen in oropan uradnik Emerik Gazdag. Ta je šel sè svojim prijateljem nekoga obiskat. Ko sta uže v temi vračala se domov, vstavila sta se med potjo v neki gostilnici. Gazdag plača čez nekoliko časa svoj račun in se odpravi zopet proti domu. Navzočni so ga svarili, da naj ne hodi sam, ker ulica, po koji mu je bilo hoditi, ob tako poznem času, baje ni varna. On pa se ni dal pregovoriti, da bi bil še počakal, ampak je šel, trdeč, da nima strahu, in sicer tím manj, ker ima revolver seboj. Včera j zjutraj o peti uri pa so ga dobili umorjenega na bližnjem lesnem trgu. Imel je vrv okolu vratu, a razen tega zevajočo rano na levem senci. Poleg njega ležal je majhen revolver, v eni roki pa je držal večji revolver, a v drugi nož. Roparji vrgli so mu najbrž vrv čez vrat in ga na ta način zadušili, potem ga pa še v sence vstrelili. Vender se je moral hudo braniti, kajti njegova suknja bila je po polnem strgana. Gazdag imel je pri sebi več dragocenostij in pa 780 gld. denarja, kar pa mu je bilo vse pobrano. Sluti se, da so zločin doprinesli italijanski delavci, ki so prej

Ostal je doma, in to mu je zboljšalo razrite domače finance. Med tem se je pa še nekaj zgodilo, kar je Martina po polnem pozdravilo.

V Filadelfiji so napravili svetovno razstavo in v mestu, kjer je Martin živel, se je za isto sestavljal dotični odbor. Tudi Martin prosil je za kako mesto v odboru.

Ko je podpredsednik komisije Martinovo prošnjo prečital, se je nekaj minut globoko zamislil, potem je pa na prošnjo zapisal opazko, da je posebnega ozira vredna.

Tudi ko se je pozneje Martin podpredsedniku predstavil, ga je ta posebno prijazno sprejel, če tudi sta si bila po polnem tuja, ter je takoj Martinu določil jako častno in odgovorno mesto v odboru.

Pravili so, da ima jako bister pogled pri izbiranju svojega uradnega osebja, in če tudi se bankir S... poprej ni nikdar z birokracijo pečal, je vendar svojo ulogo kot podpredsednik razstavine komisije tako izborno rešil, da mu je vladar velik red v odliko podelil.

(Po «T. T.» prevel B—k.)

— (Grozna svečanost.) Grozno svečanost praznovali so pred nedolгим na angleških otokih sv. Mavricija bivačoji divjaki, in sicer pod vodstvom njih brahmina Sinatam-Bu v obližji njegovega stanovanja. Cela svečanost se je vršila na ravnini, kjer stoji pagoda in v nji podoba malika Sive, ki je narejena iz počrnjenega lesa in ima velikost človeške osebe. Podoba ogrnjena je z zelo dragoceno obleko. Na glavi ima visoko kepo, rudeče ustne držé se nekoliko na smeh, a brke ima na k viško zavihane. Očem se vidi, kakor bi zaničljivo opazovale debelo kačo, ki se ovija okolo leve roke. Pred pagodo gorela je skozi štiriindvajset ur v enomer strašanska grmada. Ko so bile vse potrebne ceremonije pri kraji in je bil ogenj pogorel, pobrali so ven vse ogorke, takó da je ostala sama žrjavica. To so potem razravnali, takó da je pokrivala prostor v obsegu šest metrov dolgoti in štiri metre širokosti, a debelost, oziroma visokost žrjavice, znašala je 25 centimetrov. To delo opravljali so junaki te svečanosti, ki so izprosili čast, da bi smeli iti maliku nasproti. Dokončavši to delo, vzeli so na glavo jerbašček cvetlic, da bi ga poklonili Sivi, potem pa se podajo bosonogi čez žrjavico proti maliku. Ako pri tem kateri omaga ali pade, prepuščen je svoji usodi, nikdo ne smé mu iti na pomoč. Množica, ki je okrog ognja zbrana, pusti ga mirno zgoreti, kajti to, da je padel, je znamenje, da mu brahma grehov ni odpustil. To pot ni nobeden padel. Nekateri tekli so čez ogenj in se potem zapodili v vodo, ki je stala na drugi strani pripravljena. Drugi pa so zopet stopali čisto počasi, kakor bi korakali po travi. Pri vsaki stopinji pa so iskre letele iz pod nog na vse strani. Dokler so hodili čez ogenj, zadržali so se čisto mirno jerbašček s cvetkami na glavi imeč. Kakor hitro pa so bili na oni strani in so potaknili noge v vodo, začeli so prevelikih bolečin vpiti in kričati in v neznanskih mukah viti ude na vse strani. Zbrani pa so pri vsem tem ostali hladnokrvni in nikomur ni hodilo na misel, da bi bil nesrečnežem kako tešil in hladil pekoče rane. Vsi, ki so kedaj tako pot nastopili in prekoráčili ogenj, šteti se morajo srečnim, ako kmalu potem izdihnjejo dušo, kajti, da bi kateri od njih kedaj okrevál, ni upeti, ampak skozi celo življenje ostanejo strašno polomljeni in hromi.

iz seje mestnega odbora ljubljanskega.

Dné 10. t. m. zvečer ob 6. uri imel je mestni odbor javno redno sejo. Predsedoval je župan Grasselli, navzočnih je bilo 17 mestnih odbornikov. Overovateljema zapisnika bila sta imenovana mest. odb. Valentinčič in Geba.

Mestni odbornik dr. Zarnik poroča v imenu personalnega in pravnega odseka o prošnji Marije Plavec, vdove mestnega redarja, ter predlaga, naj se ji dovoli podpore za pogrebne troške 100 gld., pokojnine 133 gld. 33 kr. in normalni donesek za vzgojo sedmerih nedoletnih otrok. — Predlogi se brez debate vzprejmó.

Mest. odbornik Hribar vtemeljuje svoj samostalen predlog, da se naredi nov tlak po nekaterih ulicah in cestah, da se obnovijo in na novo naredijo nekateri novi prehodi. Iz jako obširno sestavljene vtemeljitve podamo naj najvažnejše točke. Govornik omenja, da mora vsako mesto, katero obiskujejo tujci, gledati na to, da ti dobijo od njega dober utis, kajti od tega zavisen je večkrat njega razvoj ali propad. Vsako napredno mesto skrbi za pogodnosti in te so: očiščenje zraka z izvedbo dobre kanalizacije, dobra razsvetljava, dobra pitna voda in dober tlak. Razsvetljava v Ljubljani ni slabše nego v katerem koli drugem mestu. Mestni zastopnik storil je tudi že potrebne korake glede zdrave pitne vode in pričakovati je ugodne rešitve. Tudi je obrnil mestni zastopnik vso pozornost na vprašanje, kako naj se prikladno izpraznjujejo stranišča, ter se primerno uredi kanalizacija. Skrbeti mu je torej še za dober tlak po mestu.

Gledé tlaka so glavne zahteve, da se tako uredi, da je prebivalstvo obvarovano ob suhem letnem času prevelikega prahu, ob deževnem vremenu pa prevelikega blata, torej mora biti vsaj v najbolj živahnih ulicah tlak tak, da se te dve nadležnosti odpravita, kolikor

možno. V Ljubljani so najbolj obiskovani prostori: Stari trg, Mestni trg, Glavne ulice, Gledališke ulice, Šelenburgove ulice in Dunajska cesta. Izmed teh imajo kamenit tlak samo Stari trg, Mestni trg in Slonove ulice, vse ostale imajo samo navadni cestni tlak. Koliko prahu in blata pa nastaja na navadnem cestnem tlaku, je znano. Temu se mora v okom priti. Tlak se mora napraviti ali iz nabrežinskega kamna, iz asfalta, iz klinkerja ali iz granitnih plošč. Tak tlak imajo vsa večja mesta. Tak tlak traja tudi 20 do 30 let. Na tem tlaku ne nastaja ob suhem vremenu veliko prahu in ob deževnem ne blato. Cena mu je za štirjaški meter 7 gld. Torej bi bil tlak od granitnih plošč najprikladnejši za Špitalske, Gledališke in Šelenburgove ulice ter za Dunajsko cesto.

Govornik omenja na dalje, da je poleg zdaj naštetih nedostatkov glavnih ljubljanskih ulic še to, da se s hodnikov mnogih ulic ne more priti s suhimi nogami na nasprotno stran. Treba torej gledati, da se te nedostatnosti odpravijo. Govornik nasvetuje, naj bi se napravili na 24 krajih taki prehodi, in sicer iz klinkerja, ker tak tlak trpi malo škode vsled težkih voz, je torej zelo trpežen.

Na dalje omenja govornik tlaka na hodnikih. Teh ima Ljubljana sicer uže precéj, a mnogo jih potrebuje nujne poprave. Dobro bi bilo, da bi se zdanji hodniški tlak nadomestil s takim, kateri bi bil prijetnejši očem in tudi trajnejši, in tak tlak je chamotni tlak. Vsa večja napredna mesta imajo tak tlak. Troški zanj gledé trpežnosti gotovo niso previsoki, saj bi štirjaški meter ne stal več nego 4 gld. 20 kr., v tem ko tudi zdanji grapasti tlak stane 3 gld. 60 kr. do 4 gld., a ni lep in vplivom vremena zelo pristopen. Govornik našteva prostore, kjer naj bi se napravil tak tlak.

Vkupni troški bi po govornikovem proračunu znašali 37 728 gld. 54 kr. Če se prinese ta žrtv, storilo se bode silno mnogo za olepšavo mesta, zraven pa se bode še napravil tlak, katerega ne bode treba vedno popravljati.

Govornik torej predlaga: Napravi naj se tlak od granita v Špitalski ulici, v Gledališki ulici, v Šelenburgovi ulici in na Dunajski cesti; prehodi na cestah naj se napravijo od klinkerja iz zagrebške tovarne M. Tassotti. Tlak od chamota naj se napravi v Gledališki ulici, v Šelenburgovih ulicah, na Kongresnem trgu vzdolž Lavrenčičeve, Fischerjeve in Kogeljnové hiše, na Mestnem trgu od Špitalskih ulic do Podtrance, na Mestnem trgu od Podtrance do magistratne hiše št. 37. Poleg tega je pa neobhodno potrebna tudi naprava hodnikov na Marije Terezije cesti od hiše št. 9 na Dunajski cesti do evangelijske cerkve in od Turjaškega trga vzdolž cega Brega. Ta tlak bi se dal izvršiti iz rabljivih kamenitih plošč, katere ostanejo, če se prej imenovani hodniki obložijo s chamotnimi ploščicami.

Predlog se izroči v posvetovanje in poročanje združenemu finančnemu in stavbenemu odseku, kateri naj zaradi tega stopi v dogovor z mestnim stavbenim uradom. Odsekoma se naroča, da se takoj o tem posvetujeta ter vsaj do konca maja t. l. poročata, da se more delo pričeti še to leto.

Vkupni troškovi tega tlaka bi znašali 37 728 gld. 54 kr. To gotovo niso veliki troškovi, in mesto bi se mnogo olepšalo.

Mest. odb. Petričič meni, naj bi se v ozkih ulicah samo na jedni strani tlak preložil.

Mest. odb. Gogola omenja, da je rok za poročanje sekcijama prekratek.

Zupan Grasselli omenja, da bosta odseka samo v sporazumu z mestnim stavbenim uradom mogla staviti predloge, torej Hribarjev predlog potrebuje dodatnega predloga. Sicer pa meni govornik, da se vse to delo ne bode moglo izvršiti v enem letu, ker bi bil vsled tega promet preveč oviran.

Mest. odb. Hribar izreka, da je zadovoljen z zupanovim nasvetom. Na to se po slednjem nasvetu vzprejmó predlogi mest. odb. Hribarja.

Na to sklene se javna seja, potem je tajna.

— (Častno občanstvo) podelila je občina Grosuplje na Dolenjskem po jednoglasnem sklepu občinskega odbora gospodu deželnemu predsedniku baronu Winklerju v priznanje njegovega za deželo toli blagovosnega delovanja.

— (Pri današnji dopolnilni volitvi v mestni zastop) II. razreda bili so izvoljeni: Peter Grasselli s 144, Fran Potočnik s 143, Ljudevit Ravnihar s 139 in Toma Zupan s 136 glasovi. Volitve udeležilo se je 147 volilcev. Pojutranjem yoli I. razred. *Križnar, Gutman, Hladnik, ...*

— (Patrijotično deželno pomočno društvo za Kranjsko) ima v četrtek dné 16. t. m. ob 5. uri popoldné v vladnem poslopji na Bregu št. 6 svoj reden občen zbor.

— (Občinska volitev.) Pri novi volitvi občinskega predstojništva v občini Gorenji Polšnik v li-tijskem okraji bil je izvoljen županom Fran Podlogar iz Gobe, občinskim svetovalcem pa Josip Višnikar iz Brezovega, Martin Dolinšek iz Tep, Marko Savšek iz Preske, Martin Zavrl iz Dolzega Brda, Anton Beja iz Košce in Josip Borišek od Sv. Lenarta.

— (Slovensko gledališče.) V nedeljo zvečer bila je slednja slovenska predstava v tej sezoni, igrala se je veseloigra „Banditje“, in sicer v korist gđe. Zvonarjeve in Vrtnikove ter igralca g. Danila. Uloge izvele so se vse prav povoljno, posebno so se odlikovali g. Gorazd, gđe. Zvonarjeva in Vrtnikova ter g. Danilo; izveli pa so svojo nalogo tudi dobro gg. Slavko, Petrič in Brak ter gđe. Nigrijova in Lavoslava. Precéj dobro obiskovano gledališče odlikovalo je igralce večkrat z burnim ploskanjem. G. Danilu poklonili so čestilci tudi dva venca. Čudno se nam je zdelo ter nas neprijetno dirnole, da nista bili izvrstni igralci gđe. Zvonarjeva in Vrtnikova odlikovani z nobenim vencem; obžalovati je, če je to poslednica osebnih spletk. Sicer pa morata imeti vrli igralci popolno zavest, da sta s svojimi nastopi o vsaki priliki zadovoljili v vsej meri slovensko razumnistvo. Kličem o njima, kakor tudi drugim igralcem: Na zopetno svidenje v bodoči sezoni!

— (Pretep.) Iz ljubljanske okolice se nam poroča: Dne 8. t. m. sprijelo se je več fantov v Štefanji Vasi pred gostilno Franciške Bezlaj. Med njimi bil je tudi posestnik Anton Dolinšek iz Podmolnika, katerega so pobili na tla, ter potem po njem hodili tako, da ni mogel sam domu, ampak so ga morali prepeljati. Baje so mu nekoliko reber polomili.

— (Iz Račne) se z dné 19. t. m. poroča, da je zopet nastopila povodenj. Voda vzela je posajeni krompir, ječmen in oves; da bi zopet posejali, nimajo ljudje več semena in tudi ne denarja, da bi je nakupili. Povsodi je velika beda.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

London, 14. aprila. „Times“ potrjujejo, da se Rusi pomikajo dalje ob reki Murghab. V kratkem sprimejo se z Afganci. Afganistan bode dovolil, če bode treba, angleškim četam, da bodo šle skozi afgansko ozemlje.

London, 14. aprila. V dolenji zbornici izjavil je Gladstone, da vlada pričakuje obširnega poročila od Lumsdena, kateri je zdaj v Tirpulu.

Dublin, 14. aprila. Princ Waleski odpotoval je v Cork; narod ga je navdušeno pozdravljal. Demonstracija, katero je nameraval lordmajor za Parnella, je propala.

London, 13. aprila. „Times“ poročajo iz Carigrada: Rusi utrjujejo Batum ter tu koncentrujejo obile čete.

London, 13. aprila. (Reuterjevo poročilo.) Lumsden je baje zasel močno strateško postojanko v Tirpulu na reki Herirudda da tako prepreči napad Rusov na Herat.

London, 13. aprila. (Reuterjevo poročilo.) Čete v Kitajski in Avstraliji se bodo pomnožile s križarji. Po načrtih vojnega ministerstva se bode dobilo na razpolaganje za službo v inozemstvu 52 672 mož.

Kahira, 13. aprila. Sir Edgar Vincent stavi v svojem finančnem poročilu predloge, po katerih bi bilo vladi možno popolno izplačanje obrestij državnih dolgov do konca 1887. l. doseči ter dobiti še 30 000 funtov prebitka. — General Wolseley se kmalu poda v Suakim, a bode od tam vodil priprave za jesensko vojno proti Sudanu. —

Iz Dongole se poroča, da se v Kordofanu upor proti Mahdiju razširja. Mahdi se je baje sam podal v Kordofan, prej pa je postavil v Kartumu emirja.

New-York, 13. aprila. Iz La Libertada se poroča, da se je mir med San Salvadorjem in Hondurasom podpisal. Honduras se je pridružil zvezi proti Guatemali in čete obeh držav se pomikajo proti mestu Guatemali. Prebivalstvo vzprejema prijazno čete.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 14. aprila.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	79.40
„ „ „ srebro	79.85
Zlata renta	103.20
5% avstr. renta	95.10
Delnice národne banke	848.—
Kreditne delnice	279.60
London 10 lir sterling	126.45
20 frankovec	9.97
Cekini c. kr.	5.88
100 drž. mark	61.60

Tuji.

Dne 12. aprila.

Pri Maliči: Kirchbaumer, Neubauer, trgovca, z Dunaja. — Fuchs, graščak, iz Kokre. — Douschan, nadlogar, iz Koštanjevice.

Pri Slonu: Kunz, zasebnica, iz Draždanj. — Schwarz, dokt. soproga, iz Freiberga. — Hochmann, inženér, in Gunod, žurnalista, z Dunaja. — Kaiser, c. kr. lajtenant, iz Beljaka. — Jeglič s soprogo iz Logatca.

Pri Bavarskem dvoru: Ramor in Machatta, zasebnika, iz Trsta.

Pri Južnem kolodvoru: Mucha, želez. uradnik, s soprogo, z Dunaja. — Wilcho, trg. potov., iz Inomosta. — Hepp, uradnik, iz Frickhofena. — Algair, fabriški vodja, iz Feldkirchna. — Destalis, zasebnik, iz Cenciderta. — Haubart, zasebnik, iz Tržiča.

Umrli so:

Dne 12. aprila. Josip Lavrin, pleskarja sin, 3 l., Kurja Vas št. 7, vodenica. — Franciška Klemenčič, delavka, 26 l., Kolodvorske ulice št. 4, jetika.

Dne 13. aprila. Gabrijela Zurlini, želez. sprevodnika hči, 2 l., Kolodvorske ulice št. 11, kozé.

Tržne cene.

V Ljubljani 11. aprila.

Hektoliter banaške pšenice velja 7 gld. 53 kr., domače 6 gld. 83 kr.; reš 5 gld. 20 kr.; ječmen 5 gld. 4 kr.; oves 3 gld. 41 kr.; ajda 4 gld. 71 kr.; proso 5 gld. 85 kr.; turšica 5 gld. 53 kr.; 100 kilogramov krompirja 2 gld. 86 kr.; leča hektol. po 8 gld. — kr., bob 8 gld., fižol 8 gld. 50 kr. — Goveja mast kilo po 96 kr., salo po 82 kr., špeh po 52 kr., prekajen pa 66 kr., maslo (sirovo) 84 kr., jajce 2 kr.; liter mleka 8 kr., kilo govejega mesa 64 kr., telečjega 60 kr., svinjini 68 kr., drobniško po 38 kr., — Piške po 50 kr., golob 17 kr.; 100 kilo sena 1 gld. 87 kr., slame 1 gld. 69 kr. Seženj trdih drv 7 gld. 60 kr.; mehkih 5 gld. 20 kr. — Vino, rudeče, 100 litrov (v skladišči) 24 gld., belo 20 gld.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močina v mm
13. aprila	7. zjutraj	724.97	8.4	jzpd. sl.	obl.	6.4
	2. pop.	726.58	8.8	„	„	dež
	9. zvečer	728.76	7.0	„	„	

Zaloga zemljevidov

c. kr. generalnega štaba.

Mera 1:75000.

Listi so po 50 kr., zloženi za žep, pri-lepljeni na platno po 80 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg-ova knjigarna v Ljubljani.